

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

סמון לציון הרב הקדוש
רבי שלמה מקרלין זצוק"ל הי"ד

גליין 126 |

חג הפסח תשפ"ג

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

חג הפסח

חג הפסח - חסדי ה'. טעם על שנקרא החג בשם "פסח" בלשון רז"ל, הדנה אונקלוס תירגם על פסח 'חייס', וכן פירש"י ופסח - 'וחמל'. והנה ידוע כי פסח נגד אברהם דהוא מדת החסד, והטעם כי ישראל נגאלו רק בחסד עליון, כי לא היו ראויין לזה, וכמו שאמרו ז"ל בלשונם הקדוש (פסחים לט.) 'דחס רחמנא עלן ופרוקינן'. והנה בכל דור דור נתעורר ענין גאולת מצרים בנפש ע"י חסדי יתברך וחמלתו, על כן נקרא החג 'פסח', לשון חמלה.

(דברי שלום - קידינוב)

מצה - מיכלא דמהימנותא (זוה"ק ח"ב דף קפ"ג). ...כי סגולת מצה בפסח לבוא עי"ז לאמונה שלימה. גם על פי פשוטו מורה על אמונתו בה'. וצריך לכוין זה בעת אכלו כל ימי החג, שע"י אכילה זו אנו מורין שמאמינים אנו בה', ושהוציאנו ממצרים. וע"י סגולת מצות מצה, יתקדש גופו ויבוא לאמונה שלימה. גם נקרא (זוה"ק שם) מיכלא דאסותא, שע"י אכילה זו מתרפא הנפש מכל מחלותיה רחמנא ליצלן.

(שם)

הזירות מכעס. מרן אדמו"ר רבי אשר מסטאלין זי"ע דקדק על סמיכות של 'אלהי מסכה לא תעשה לך' לפסוק 'את חג המצות תשמור'. ואמו, שיש הרבה חסידים שנוהרים דוקא לאכול שמורה בפסח, ועי"ז כמה פעמים באים לידי כעס מחמת שבני ביתם אינן נוהרין ונשמרים כדבעי. וידוע מאמר חז"ל כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה. לכן סמכה התורה פסוקים אלו, שיותר טוב שלא לאכול שמורה משיכעס ח"ו.

(ארץ החיים)

לב לפסח. מעשה באחד מאנשיו של מרן הרה"ק מקוברין - ר' מרדכי ב"ר חיים לייב, שבא להיפרד ממנו כשנסע אל ביתו לקראת חג הפסח. שאל אותו מרן ז"ל: 'יש לך כבר אתרוג לכבוד פסח? ולא הבין האיש מה הכוונה ונשאר כמשתומם. חזר מרן ז"ל ואמר לו: מדוע אינך מבין, הלא אמרו 'אתרוג דא לבא', ובחינה זו צריך להכין גם לפסח.

(אמרות משה)

רשע מה הוא אומר, מה העבודה הזאת לכם (הגדה של פסח). היינו איוו עובדא נמצאת בענינים השייכים לילכם, היינו אכילה ושתיה ביו"ט וקרבת פסח. **אף אתה הקהה את שיניו** ואמרו לו: בחנם ברא לך הקדוש ברוך הוא שיניים לאכול? יען כי באכילה יש עבודה להשם יתברך יותר מתעניתים וסיגופים.

(שם)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

פסח לה'

והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם, ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פָּסַח על בתי בני ישראל במצרים וגו' ואת בתינו הציל (שמות יב, כו-כו). היינו כשאתם רוצים לזכוח את היצר הרע - פסח הוא לה', פירוש אזי תפסחו ותקפצו אל ה'.

(בית אהרן עה, ב)

עיטורי קדוש

שטבעו: 'סור מרע' על ידי 'ועשה טוב', כי על ידי העשיות הטובות 'סור ממילא הרע מקרבך. ואכן רבינו בדבריו אלה נוקט בדרך השנייה, ששבירת היצר היא בדרך של קפיצה ודילוג, כלומר להתעלם כליל מכל הרע ולא להתייגע בשבירת היצר, אלא מיד לבוא ולהתקרב אל ה' בעשיות טובות, והרע יבוטל ממילא.

חודש ניסן

ימים אלו של חודש ניסן מסוגלים מאוד להתקרב אל ה' בדרך של עשה טוב. וכן איתא בספר הק' 'בית אהרן': "עיקר סגולת עת הזאת הוא להתרחק מהבלי עולם והגוף, וממילא יקורב לעבודת השי"ת. ולראות להתקרב לעבודת השי"ת, וממילא יתרחק מהבלי עולם ועניני הגוף. והעיקר להכניס עצמו בעומק הלימוד כדי להבין על בוריו", ע"כ. וזהו כוחו של חג הפסח - לפסוח ולדלג אל הקב"ה.

ומן הענין להביא את דברי ספר החינוך (מצוה טז) בבארו את מצות 'ועצם לא תשברו בו' של קרבן פסח, וזה לשונו: "דע, כי האדם נפעל כפי פעולותיו, ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם, אם טוב ואם רע. ואפילו רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם יערה רוחו וישים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצוות, ואפילו שלא לשם שמים - מיד ינטה אל הטוב, ומתוך שלא לשמה בא לשמה, ובכוח מעשיו ימית היצר הרע, כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות".

זביחת היצר על ידי קפיצה אל ה'

הביאור הפשוט בפסוקים אלה הוא, שאם ישאלו אתכם בניכם מדוע מקריבים קרבן פסח, תענו ותאמרו להם שהוא משום שהקב"ה בעת מכת בכורות קפץ מעל בתי בני ישראל ולא הכה את בכוריהם.

ובא רבינו ומבאר את הפסוק על דרך העבודה: 'ואמרתם זבח', כשתאמרו שרוצים אתם להתגבר על היצר הרע להכניעו ולזכוח אותו, העצה לכם הוא 'פסח הוא לה' כלומר לפסוח על הכול ולקפוץ מיד אל ה'. והיינו לגשת מיד אל עשיית הטוב בלימוד התורה וקיום המצוות, שעל ידי כך מובטח לכם שתוכלו להכניע ולשבר את יצרכם הרע כליל.

עשה טוב

ידוע שיש שתי דרכים היאך להתרחק מן הרע ולהתקרב אל הטוב. דרך א' הוא, להתרחק מהבלי ותאוות העולם הזה, וממילא עי"ז מתקרבים אל ה'. והדרך הב' הוא, להתקרב אל ה' וממילא עי"ז מתרחקים מהבלי העולם.

וידוע שנחלקו גדולי עולם בדרך אשר בה צריך האדם ללכת בבואו להתקרב אל ה'. יש האומרים אשר קודם לכל יש לו לאדם לתקן את העבר, לתקן את מה שעיוות ולהכניע את החלק הרע שבקרבו, ורק אז יוכל לבוא ולהתקרב אל ה'. מאידך יש אומרים, שאין לפשפש כלל ברע ולהתעסק בו, אלא צריך לשכוח מן העבר ולהתחיל מיד בעשה טוב, וכמטבע הלשון

והשנה חידוש מיוחד לראשונה!
• מהרב לתלמיד •

לודמיר - סטרעליסק - סטרעטין {יארצייט} - רהאטין
יצאיה ביום ב' י' אייר בשעות הבוקר לפולין
חזור ביום ד' י"ב אייר בשעות הבוקר

שימו לב:
מקומות אחרונים

בהאי יומא דהילולא קדישא דמרן רבינו הקדוש הצדיק דמעיקרא
רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע • י"א אייר - הוד שבנצח הבעל"ט

סעודת ההילולא ולינה בהכנסת אורחים לודמיר

לפרטים נוספים ולקבלת פרספקט ולהרשמה ניתן לפנות: בדוא"ל BS025677080@gmail.com או בטל' 02-567-70-80 שלוחה 1

סיפור מאילנא דחיי

רבינו הקדוש • צדיקי דורו • הדבקים בחיים

גילוי אליהו והצלה ניסית

וסובביו. הכל היה שלוו כל כך. דבר לא הכין את המסובבים לקראת המצפה להם, בליבם לא היה אף צל קטן של מידע וחשש מפני חבורת הזדים חורשי המזימה, המתחבאים להם מחוץ לטרקלין וממתנינים לשעת הכושר. המצות והמרור נאכלו בכוונה, ואף 'שולחן עורך' נערך בהידור רב עם מיטב המעדנים ברחבות ובשפע רב. כעת כבר מברכים 'ברכת המזון'. "הבה נקום כולנו אל הדלת ונזמין את אליהו הנביא לאמירת 'שפוך חמתך'", קרא ר' נחום בחגיגותיו. הכל פנו בהתרגשות אל הדלת ופתחוה לרווחה לקראתו של המלאך. אך לאחר רגעים בודדים קפא דמם בעורקיהם מרוב פחד ואימה. חבורת גזלנים אוחזי נשק פרצו באחת אל הבית בשאגות רמות ומצמימות. מיהרו אל בעל הבית וכפתוהו בחבלים עבים. אחר כך כפתו את כל בני הבית, בתנועות עזות וחסרות רחמים. השודדים המרושעים החלו לאסוף את כלי הכסף והזהב היקרים אל שקים גדולים. עיניו של ר' נחום התמלאו דמעות. הוא הרגיש בליבו כי קיצו קרב וידע כי מוטב שיתחיל לפשפש במעשיו ולהתוודות על חטאיו. ולפתע - נפרצה הדלת בשנית בקול רעש גדול. כל הנוכחים וגם השודדים הרצחניים, נאלמו דום, נשימתם נעתקה. בפתח עמד חייל גבוה וחסון, רכוב על סוס תמיר. החייל הגיבור זינק באחת, ובזריזות עצומה ובתנועות מהירות ובלתי ניתנות להשגה, הפיל ארצה את הרוצחים, תוך שבאותן תנועות זריזות הוא מתיר את קשריו של ר' נחום ויחד עמו קושר אותם היטב היטב, ומובילים החוצה חפויי ראש. רגע בטרם עזב את הבית ואת יושביו לרווחה, פנה המציל הפלאי אל הכוס המפוארת, כוסו של אליהו, המזוגה עד שפתה ביין, נטלה וכחרף עין הריק את כל תכולתה אל פיו. אחר, הסתלק מן המקום - - - ר' נחום לא שהה ולא המתין, ומיד ביום ראשון של חול המועד קם ועלה אל הרבי הקדוש רבי אהרן הגדול, בכדי לגולל לפניו את דבר הנס הגדול. ויהי אך דרך ר' נחום על מפתן הקודש, וכבר פצה הצדיק את פיו וקרא בחדווה רבה: "אצלי הוא רק היה, אצלך הוא אף שתה את הכוס!..." או אז הבין ר' נחום כי אליהו הנביא הזכור לטוב היה זה אותו מציל אלמוני, שנשלח מן השמים לשפוך חימה על הגויים אשר לא ידעו את ה'.

(מוגש לרגל חג הפסח, ולרגל יומא דהילולא של רבינו ר' אהרן הגדול מקארלין, רבו של רבינו שלמה זיע"א, נלב"ע י"ט ניסן תקל"ב. מעשה מופלא זה נשמע מפי הגה"ח הישיש רבי חיים מענדל קוסטרומצקי זצ"ל הי"ד מוקני חסידי קארלין, וכן היה מסופר מפי הגה"ח רבי פישל דיין בונשטיין זצ"ל, שקיבלו במסורה איש מפי איש)

עשיר גדול ובעל נכסים היה ר' נחום. לב רחב וטוב היה לו ותומך היה ביד נדיבה באחיו האהובים. מלבד זאת היה ליבו נכנע ודבוק אל מורו ורבו הנערץ והקדוש רבי אהרן הגדול מקארלין, ראש שושלת קארלין המפוארת ומייסדה בקודש. קרבו ימי חג הפסח הקדוש וממשמשים המה כבר לבוא בקדושתן ובוהרן. קרב כבר הלילה הגדול, ליל שימורים לה, ליל הסדר הקדוש שעורך ומסדר את השנה כולה וחותמו ניכר והולך על ימים רבים. חפץ ר' נחום וכסף לקיים את הימים הנעלים ובראשם הלילה הקדוש בצל רבו רבי אהרן. לפיכך קם ועזב את אחותו המפוארת על שלל תענוגיה ושם פעמיו אל קארלין עיר הקודש, אל רבו. ויותר על נוחיותו וכלי חמדתו ומשכיותו, ובחר לו להיות בן חורין בחצר הדלה בקארלין, מלאת ההוד והטהרה. הגיע ר' נחום ימים מספר לפני פרוס החג ושהה בחצר הרבי, שואב ושואף מלוא נשמתו מהאוויר הצלול בצל מלאך ה' מורו ורבו. והנה להפתעתו ולתמיהתו הרבים, קראתו הצדיק והורהו נחרצות ומפורשות: "חזור לביתך, לחיק משפחתך, וחגוג שם את ליל הסדר הקדוש..." אכזבה מרירה מילאה את פיו של ר' נחום. תחילה ניסה לטעון לפני הרבי כי כוספת היא נפשו וכמהה לשהות בצל הרבי בליל השימורים. אולם גברה הוראת הרבי ונעשתה תקיפה מרגע לרגע, עד כי הבין ר' נחום כי לא נותרה ברירה, וכי נחרצות דעת הרבי וכוונה מכוונת לו בעיניו, ואם כן מוטב לעשות את כל אשר יוצא מפיו, כפי אשר הוא עושה תמיד ברוב הכנעה וביטול. שב ר' נחום לאחוזתו המפוארת לשמחתם הרבה של בני ביתו שקיבלוהו בפליאה רבה על שובו המוקדם.

הגיע ליל השימורים הקדוש והנורא. טרקלינו של ר' נחום נוצץ היה זוהר באור יקרות, לילה כאור יאיר. על השולחן עמדו גביעי בדולח משובצים יהלומים, מגשי זהב וכסף, מפות משי בוהקות וקנקני יין גדולי ממדים. נרות מאירים משתלשלים מן התקרה ביוקרה רבה, ועוד כל מיני פאר וכבוד, להידור החג ושולחן הסדר. ובמרכז השולחן, ניצב תמיר ובולט בתפארתו גביע גדול, הדור נאה - כוסו של אליהו הנביא זכור לטוב, שגיע יובא בעת הסדר, עם פתיחת דלת הבית לקראתו באמירת 'שפוך חמתך', כפי הנהוג בכל בתי ישראל.

עריכת הסדר החלה, ברוב שמחה וחדווה של מצווה. מילות ההגדה נהגו ונאמרו מפיות המסובבים בקול ובכוונה. הכוסות מולאו ביין אדום משובח ומדיף ניחוח עמוק וערב, וכל יושבי הסדר שתו אותו בחביבות של מצווה בהסבה על צד שמאל על כרים גדולים ומעוטרים. פניו של בעל הבית האיר, וכמוהו כל בניו

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

הברון רוטשילד מתגייס לעזרת יהודי לודמיר

ביום ו' באייר ה'תר"ס, לפני מאה ועשרים ושלש שנים, פרצה שריפה עזה בעיר לודמיר. באותם ימים חיו בלודמיר כ-4000 יהודים, שהיו שני שלישי מתושבי העיר. השריפה הענקית כילתה חלק ניכר מבתי העיר, ובתוכם ששת בתי כנסת, כשלמרבית הצער והאבל נשרפו שישים ושמונה (!) ספרי תורה ששכנו באותם בתי כנסיות.

היהודים מחוץ לביתם אחרי השריפה

לפנינו תמונות נדירות שהגיעו לידינו בימים אלו, ובהם נראית אחת מהשריפות הרבות שפקדו את לודמיר. בתפילה ששוב לא יישמעו בשורות מעין אלו, אלא אך טוב וחסד לאורך ימים.

ילדי רבנו שלמה

חידת השבוע

חידה: מי חבר את הפיוט 'יה אכסוף' ואיזו שיכות יש לו עם ימים אלו?

הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחיג לקו לודמיר 02-3011122, להכנס לשלוחת הילדים - שלוחה מספר 0,

ולפעל לפי ההוראות. בין הפותרים נכונה תגורל זכות רכישת ספרים.

את התשובה יש לשלח עד ליום ראשון פרושת תוריע-מצורע

הזוכה בהגורלה לפרשת ויקרא: יהודה יעקב רוזנברג, ירושלים.

אוצרות ומשגים

המיסד

שמונים אֶלף יהודים חזרו בתשובה שלמה על דו. רבי אהרן הגדול הסתלק מן העולם בצעירותו, כשהוא בן שלשים ויש שנה בלבד. על מצבתו בבית העלמין שבקארלין כתוב: "זכה וזכה את הרבים כמה וכמה פעמים, ומסר את נפשו במסירות נפש על זה לפי שכלו לזכות את הרבים, והיה מוכיח לרבים בתוכחת מגלה ואהבה מסתרת, לקרב את ישראל לאביהם שבשמים וליחדם ביחוד גמור".

את מקומו של רבי אהרן הגדול מלא רבנו שלמה מקארלין, שגם גדל בביתו ילד יתום בשם 'אשר', מי שהיה לימים רבי אשר מסטאלין.

ביום י"ט ניסן יחול היאצייט של רבי אהרן הגדול מקארלין, מיסד וראש שושלת קארלין המעטיקה, ומקורו של רבי שלמה מקארלין לדרך החסידות.

רבי אהרן נולד ביאנובה שבליטא, לאביו הצדיק הנסתר רבי יעקב ולאמו הצדקנית מרת פערל. בצעירותו למד ש"ס ופוסקים לרב, ובמהמשך בזכות דודו רבי מגלה, התקרב למגיד ממעזריטש והפך לאחד מתלמידיו המבוקשים.

רבי אהרן הגדול היה ידוע בתפלה ובעבודת ה' ברוב התלהבות, הוא גם זה שחבר את הפיוט הידוע 'יה אכסוף'. כל ימיו עסק בקרוב רחוקים ומקבל כי